

СТАНОВИЩЕ

от д-р Иванка Милкова Костова,
професор в Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“

на материалите, представени за участие в конкурс
за заемане на академичната длъжност „професор“
в Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“

по: област на висше образование **3. Социални, стопански и правни науки**

професионално направление **3.8. Икономика (Маркетинг)**

В конкурса за „професор“, обявен в Държавен вестник, бр. 96/11.11.2025 г. и в интернет-страница на Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“ за нуждите на катедра „Маркетинг и Международни икономически отношения“ към Факултет по икономически и социални науки, като единствен кандидат участва доц. д-р Теофана Валентинова Димитрова-Станева от Пловдивски университет, катедра „Маркетинг и Международни икономически отношения“.

1. Общо представяне на процедурата и кандидата

Със заповед № РД-22-44 от 09.01.2026 г. на Ректора на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ (ПУ) съм определена за член на научното жури на конкурс за заемане на академичната длъжност ‘професор’ в ПУ по област на висше образование 3.Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.8. Икономика (Маркетинг), обявен за нуждите на катедра „Маркетинг и Международни икономически отношения“ към Факултета по икономически и социални науки.

За участие в обявения конкурс е подал документи единствен кандидат: доц. д-р Теофана Валентинова Димитрова-Станева от Пловдивски университет, катедра „Маркетинг и Международни икономически отношения“.

Представеният от доц. д-р Теофана Валентинова Димитрова-Станева комплект материали е в съответствие с Правилника за развитие на академичния състав на ПУ, и включва следните документи:

1. молба по образец до ректора за допускане до участие в конкурса;
2. автобиография по европейски формат;
3. диплома за висше образование с придобита образователно-квалификационна степен „магистър“ с приложение;
4. диплома за образователна и научна степен „доктор“;
5. диплома (свидетелство) за академичната длъжност доцент;
6. списък на научните трудове;
7. научни трудове (копия на публикациите);
8. справка за съответствие с минималните национални и допълнителните факултетни изисквания;
9. декларация за оригиналност и достоверност на приложените документи;
10. анотации на материалите по чл. 76. от ПРАСПУ (на български и чужд език);
11. самооценка на приносите;
12. списък на цитиранията;
13. разделителни протоколи (ако има такива)
14. документ (удостоверение) за трудов стаж;
15. документи за учебна работа;

16. документи за научноизследователска работа;
17. документи съобразно допълнителните изисквания на съответния факултет;
18. други документи;
19. комплект документи на хартиен носител от т.1 до т. 18 ;
20. комплект документи от т. 1 до т. 18 на електронен носител.

В конкурса за заемане на академичната длъжност „професор“ се отчитат общо 35 публикации, включително:

- 1 монография – хабилитационен труд;
- 2 монографии, които не са представени като основен хабилитационен труд;
- 1 книга, разработена въз основа на защитен дисертационен труд за присъждане на ОНС „доктор“;
- 8 студии, публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в Scopus и/или Web of Science;
- 4 студии в нереперирани списания с научно рецензиране или в редактирани колективни томове;
- 4 статии и 1 доклад, публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в Scopus и/или Web of Science;
- 9 статии и 4 доклада в нереперирани списания с научно рецензиране или в редактирани колективни томове;
- както и 1 университетски учебник.

Двадесет и седем от разработките са в съавторство (Публикации: 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 21, 23, 24, 25, 26, 28, 30, 31, 32, 33), а осем са самостоятелни (Публикации: 1, 4, 20, 22, 27, 29, 34, 35). При петнадесет от публикациите в съавторство (57,69%) кандидатът участва като първи автор (6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 17, 18, 19, 21, 25).

Езиковото разпределение на всички разработки е следното: 23 (65,71%) на английски език и 12 (34,29%) на български.

Записът на кандидата в базата данни Scopus е ID: 57200270351, като индексът на Хирш е $h = 3$ и включва девет научни публикации, публикувани от 2017 г. насам. Към 05.01.2026 г. за шест от тях са отчетени общо 55 цитирания, всички реализирани след 2014 г., т.е. след конкурса за заемане на академичната длъжност „доцент“. От деветте публикации, индексирани в Scopus, осем са в издания с определен квартал, както следва: шест в Q2 (Публикации: 5, 6, 7, 8, 9, 12), една в Q3 (Публикация 11) и една в Q4 (Публикация 21).

Записът на участника в настоящата процедура в базата Web of Science е ID: ONJ-8440-2025, като индексът на Хирш е $h = 3$ и включва девет научни публикации от 2019 г. досега. Четири от тях не дублират документите, отчетени в Scopus (Публикации: 10, 18, 19, 20). Те са реализирани в издания, индексирани в ESCI (Emerging Sources Citation Index).

Отчитат се участия в общо седем научноизследователски проекта (6 вътрешни и 1 национален проект). В един от проектите кандидатът е ръководител (Приложение 19.1), а в друг – координатор (Приложение 19.2).

За периода 2020 – 2025 г. са изготвени 5 рецензии на монографии (НИД: Документи-редколегии_рецензии_съставителство: Рецензии на монографии), 11 рецензии на научни статии, от които 5 – в издания, индексирани и реферирани в Scopus (НИД: Документи-редколегии_рецензии_съставителство: Certificate_of_Reviewing; Reviewing_of_5_articles), както и 6 рецензии на научни доклади (НИД: Документи-редколегии_рецензии_съставителство: Сертификати-рецензиране-1-2-3-доклада).

Кандидатът има предходни и настоящи членства в редакционните колегии на общо 5 национални и международни научни издания, както следва:

2017 – 2021 г. в списанията *Балканско научно обозрение*, *Научен вектор на Балканите*, *Хуманитарни Балкански изследвания* (НИД: Документи-

редколегии_рецензии_съставителство: Служебна бележка-редколегии на БНО, НВБ, ХБИ); с мандати през 2020 – 2022 г., 2022 – 2023 г., 2024 – 2027 г. в *Higher Education Research* (НИД: Документи-редколегии_рецензии_съставителство: Certificate_for_Editorial_Member-HER-2020-2027); с мандат 2025 – 2028 г. в *International Journal of Business and Economics Research* (НИД: Документи-редколегии_рецензии_съставителство: Certificate_for_Editorial_Member-IJBER-2025-2028).

За участие в конкурса са представени 10 броя цитирания (150 т.) в научни публикации, реферирани и индексирани в световните бази данни с научна информация Scopus и WOS.

Кандидата има един успешно защитил докторант: Валерия Тончева.

Познавам доц. д-р Димитрова още като студентка в бакалавърски и докторски програми. Изключително амбициозна, организирана, с разнообразни интереси. Счита, че тя е оформена като преподавател и като изследовател.

2. Обща характеристика на дейността на кандидата

Изпълнение на изискванията за заемане на академичната длъжност

Изпълнение на количествените изисквания

Кандидатът отговаря на всички задължителни условия от ЗРАСРБ и на допълнителните изисквания на ПУ.

По отношение изискването за придобита ОНС „Доктор“ – през 2013 г. доц. д-р Теофана Димитрова защитава дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен „доктор“.

По отношение на изискването за минимален академичен стаж - общият трудов стаж на доц. д-р Димитрова като преподавател е над 20 години. Очевидно кандидатът покрива напълно законовото изискване за минимален академичен стаж.

По отношение на изискването за публикуван монографичен труд – кандидатът е представил 1 монография – хабилитационен труд: Dimitrova, T. (2025). Sustainable consumer behavior: From global evidence to local insights among Generation Z in Bulgaria. Plovdiv University Press. ISBN 978-619-281-106-8, (209 с.) и 2 монографии, които не са представени като основен хабилитационен труд;

Трудът е рецензиран от двама рецензенти, публикуван е през 2025 г. Тематиката на монографичния труд, обектът, предметът и времевият период, за който се отнася, не предполага припокриване с дисертационния труд на кандидата и материалите за доцент, което отговаря на законовото изискване на чл.24, ал.1, т.3 от ЗРАСРБ.

По отношение на изискването да отговоря на съответните минимални национални критерии – кандидатът е постигнал общо **1084,16 точки** (от показатели: А- 50 т; В-100 т; Г- 599,16 т; Д- 150 т., Е- 185т.), което значително надвишава изискуемия праг от 550 точки. В доказателство на това е справка „Национални минимални изисквания съгласно ЗРАСРБ“.

По отношение на изискването да няма доказано по законоустановения ред плагиатство в научните трудове (чл.53. ал. 5 от ППЗРАСРБ) – не е установено такова.

По отношение на допълнителните изисквания на ПУ – доц. д-р Димитрова-Станева е изпълнила всички:

1. Да има самостоятелен курс лекции. Разработени са 3 учебни курса за ОКС „бакалавър“ и „магистър“ (Приложения 16.4, 16.5 и 16.6): 1) „Бранд мениджмънт“, 2) „Маркетингов мениджмънт“, 3) „Маркетингови изследвания“

2. Да е ръководил поне един успешно защитил докторант. Отчита се 1 успешно защитил докторант (Приложение 16.2). 10

3. Да е участвал в изследователски проекти, от които поне на един да е бил ръководител или координатор. Реализирани са участия в 7 научноизследователски проекта (Приложение 17.1),

от които в 1 с роля на ръководител (Приложение 19.1) и в 1 с роля на координатор (Приложение 19.2).

4. Да участва в конкурса с публикации в специализирани научни издания по научната специалност на конкурса: студии или научни статии и научни доклади. Отчитат се 34 бр. научни публикации по научната специалност на конкурса, в т.ч. 1 хабилитационен труд – монография; 2 публикувани монографии, които не са представени като основен хабилитационен труд; 1 публикувана книга на базата на защитен дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен "доктор"; 8 студии в Scopus и/или Web of Science; 4 студии, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове; 5 статии и доклади в Scopus и/или Web of Science; 9 статии, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове и 4 доклада, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове (Приложение 8-Публикации).

5. Да участва в конкурса с поне две публикации в научни издания, реферирани и индексирани в световно известните бази данни с научна информация (Scopus и Web of Science) по научната специалност на конкурса. Отчитат се 13 публикации в Scopus и/или Web of Science (Приложение 8-Публикации).

Допълнителни показатели, които могат да участват във формирането на общата оценка (по съвкупност) на кандидата за „професор“ при равни други условия.

1. Да има повече от един успешно защитил докторант. Не се отчита дейност.
2. Да е ръководил или участвал в разработването на нови образователни програми. Ръководител на 2 магистърски програми във Факултета по икономически и социални науки при ПУ „П. Хилендарски“: „Маркетинг“ (Приложение 19.3 – преустановена) и „Маркетинг и продажби“ (Приложение 19.4 – действаща).
3. Да има организационен и административен опит. Ръководител на катедра „Маркетинг и МИО“ във Факултета по икономически и социални науки при ПУ „П. Хилендарски“ за периода 2015 – 2023 г. (Приложение 19.5).

Изпълнение на качествените изисквания

С активната си научноизследователска дейност доц. д-р Теофана Димитрова-Станева се проявява като *сериозен изследовател*.

Демонстрира *достойно академично поведение, етика и толерантност в изразяване на мнението си*. Важно е да се отбележи, че доц. д-р Димитрова-Станева е и с доказан практически опит, което засилва връзката „изследвания - бизнес – университет“.

Кандидатът има *приноси и към учебното и педагогическо развитие* на ПУ. Тя е автор на учебник: Димитрова, Т. (2018). Маркетингов мениджмънт, първа част. УИ „П. Хилендарски“. ISBN 978-619-202-333- 1, (198 с.).

Въз основа на всичко посочено по-горе, относно разностранната и задълбочена преподавателска и научноизследователска работа на доц. д-р Димитрова-Станева, считам че ***тя напълно отговаря на количествените и качествените изисквания*** за заемане на академичната длъжност „професор“ на ПУ.

Оценка на учебно-преподавателската дейност

Доц. д-р Т. Димитрова-Станева е вече утвърден преподавател по редица дисциплини в ПУ. Отчетената аудиторната заетост (АЗ) на доц. Димитрова за периода 2020/2021 - 2024/2025 уч. г. възлиза на общо 2266 часа упражнения – за дисциплините Маркетинг и Маркетингов мениджмънт. Изпълнението на АЗ за всяка от посочените учебни години надвишава приетия норматив от 300 ч. за щатни преподаватели на Пловдивски университет „П. Хилендарски“.

От справките е видно, че през последните учебни години аудиторната ѝ заетост надхвърля задължителния минимум, което *доказва потребността* на катедрата *от хабилитиран преподавател в областта на обявения конкурс.*

Високата натовареност дава основание да се заключи, че доц. д-р Димитрова е придобила достатъчно опит и рутина и *свидетелства за професионализъм в преподавателската ѝ работа.*

Учебно-преподавателската дейност на доц. д-р Димитрова като лектор, автор на учебни помагала и учебни програми, напълно съответства на изискванията за заемане на академичната длъжност „професор“ в ПУ.

Кратка характеристика на представените научни трудове/публикации

Внимателното запознаване с научната продукция ми дава основание за следните изводи и обобщения:

Първо, доц. д-р Димитрова-Станева участва в настоящия конкурс с достатъчна научна продукция. Кандидатът за професор притежава не само *ярко изразена способност за самостоятелна изява, но и безспорни умения за работа в екип.*

Второ, публикациите на доц. д-р Димитрова-Станева разкриват амбицията ѝ да изследва актуални, сложни и значими за съвременната наука и бизнес практика проблеми. Монографията *заслужава висока оценка както от теоретична, така и от практическа гледна точка.* Тя засяга тема и проблеми, отнасящи се пряко до тематиката на обявения конкурс. *Трудът се отличава с добър научен стил, яснота и разбираемост на изложението.* Актуалността на проучваната проблематика е основана предимно на нейното интензивно разработване от голям брой авторитетни чуждестранни учени, както и от изявени български изследователи.

Научният труд на доц. д-р Димитрова-Станева *притежава чертите на изключително съдържателно и дълбочинно критично изследване.* Някои от идеите, разгърнати там, могат да претендират за *оригиналност.*

Освен това кандидатът е предоставил за целите на конкурса още две монографии и *книга*, на база дисертационен труд.

Учебникът е разработен, съобразно съответната учебна програма, на достъпен за студентите език, допълнен с много практически примери и казуси, покриващ съвременните изисквания.

Анализът на представените в настоящата процедура публикации показва, че те се отличават, както с актуалност и оригиналност, така и с ясна методическа рамка и професионална интерпретация на емпиричните резултати. Те не повтарят публикации, свързани с предходни конкурси. По своята съвкупност тези научни трудове разкриват задълбочен научен интерес на доц. д-р Димитрова-Станева в тематичната област на конкурса.

Представените публикации атестират доц. д-р Димитрова като *сериозен, добросъвестен, задълбочен и перспективен научен работник.*

Приноси (научни, научно-приложни, приложни) и цитирания

Публикациите съдържат редица научни и научно-приложни с различна степен на значимост за икономическата наука. Приемам справката за приносите на кандидата.

Основните приноси се изразяват в:

I. Научни приноси

1. Синтез и разширяване на научното знание за устойчивото потребителско поведение. Установени са водещите теоретични рамки, основните детерминанти и бариери, доминиращите тематични направления и поведенчески резултати в научната литература върху устойчивото потребление и потребителско поведение. (Публикации: 1, 9, 13, 24)

2. Обогаляване на маркетинговата теория в сектора на висшето образование. Систематизирани и концептуално осмислени са ролята на маркетинговата концепция, маркетинговите комуникации, качеството на образователния продукт, публичния образ и конкурентоспособността на висшите училища, както и основните подходи, инструменти и показатели за тяхното управление и оценка в условията на засилена конкуренция и пазарна ориентация на системата на висшето образование. (Публикации: 2, 3, 11, 16, 19, 20, 22, 28, 32, 33, 34)

3. Доразвиване на научните знания за образователния брандинг. Установено е, че бранд имиджът, бранд асоциациите, възприеманото качество, удовлетвореността и ангажираността функционират като ключови фактори за формиране на лоялността и комуникацията „от уста на уста“ в образователната сфера (Публикации: 6, 10, 25)

II. Научно-приложни приноси

1. Разработена и апробирана е методика за изследване на поведението при покупка на устойчиво облекло сред Поколение Z. Методиката включва моделиране и оценка на директните и индиректните ефекти на ключови екологични, социални и личностни фактори върху намерението за покупка и реалното устойчиво потребителско поведение. (Публикация 1).
2. Разработване, емпирично тестване и валидиране на психометрични модели за измерване на потребителското поведение в български контекст. Анализирани са сложни причинно-следствени зависимости между латентни конструкти, включително преки, косвени и модериращи ефекти, при отчитане на специфичните характеристики на българските участници в изследванията. (Публикации: 6, 7, 8, 9, 13, 17)
3. Разширяване на научно-приложните аспекти на маркетинговото управление. Разработени, интегрирани и апробирани са аналитични и хибридни управленски инструменти (SWOT-АНР-TOWS, SPACE анализ). Идентифицирани са ключови управленски възможности и предизвикателства в различни сектори (здравеопазване, финанси, телекомуникации, винарска индустрия), подпомагащи вземането на стратегически решения и изграждането на устойчиви конкурентни предимства. (Публикации: 5, 12, 14, 15, 18, 21, 23, 26, 29, 30, 31, 35)

За участие в конкурса са представени 10 броя цитирания (150 т.) в научни публикации, реферирани и индексирани в световните бази данни с научна информация Scopus и WOS.

Оценка на личния принос на кандидата

Личния принос на кандидата в научните трудове е неуспорим. Прави впечатление, че доц. д-р Т. Димитрова-Станева е автор на публикации, получили международно цитиране. Научните трудове са цитирани многократно, което потвърждава тяхната стойност. Това говори за признанието на кандидата от научните среди у нас и в чужбина. Формулираните приноси и получени резултати са лична заслуга на кандидата.

3.Критични забележки и препоръки

Нямам критични бележки към кандидата.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Документите и материалите, представени от доц. д-р Теофана Валентинова Димитрова-Станева отговарят на всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и съответния Правилник на ПУ „Паисий Хилендарски“.

Кандидатът в конкурса е представил достатъчен брой научни трудове, публикувани след

материалите, използвани при защитата на ОНС „доктор“ и доцент. В работите на кандидата има научни и приложни приноси, които са получили международно признание като представителна част от тях са публикувани в списания и научни сборници, издадени от международни академични издателства. Теоретичните ѝ разработки имат практическа приложимост, като част от тях са пряко ориентирани към учебната работа. Научната и преподавателската квалификация на доц. д-р Димитрова-Станева е несъмнена.

Постигнатите от доц. д-р Теофана Димитрова-Станева резултати в учебната и научно-изследователската дейност, напълно съответстват на минималните национални и допълнителните изисквания на Факултета по икономически и социални науки, приети във връзка с Правилника на ПУ за приложение на ЗРАСРБ.

След запознаване с представените в конкурса материали и научни трудове, анализ на тяхната значимост и съдържащи се в тях научни, научно-приложни и приложни приноси, намирам за основателно да дам своята **положителна** оценка и да препоръчам на Научното жури да изготви доклад-предложение до Факултетния съвет на Факултета по икономически и социални науки за избор на доц. д-р Теофана Валентинова Димитрова-Станева на академичната длъжност „професор“ в ПУ „Паисий Хилендарски“ по: област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.8. Икономика (Маркетинг).

01.03.2026 г..

Изготвил становището:.....

(проф. д-р Иванка Костова)